

СТАНОВИЩЕ

ОТ: проф. д-р Лилия Илиева,
член на научно жури съгласно заповед 418 / 28. февруари 2022)
в процедура за защита на труд за придобиване на научната и
образователна степен “Доктор” в научно направление 2.1.
Филология, обявена от ЮЗУ „Неофит Рилски”

ЗА: Александра Клечорова, „ЛЕКСИКАТА НА БАНСКИЯ
ГОВОР“

Научен ръководител: проф. -р Антони Стоилов

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на
кандидата

Кандидатката за научната степен е представила следните
документи: 1. Дисертационен труд, 2. Автореферат, 3.
Професионална автобиография със списък на публикациите по
темата на дисертационния труд (пет на брой). От представените
материали се вижда, че защитата е напълно допустима и отговаря
на изискванията на Закона за Развитие на академичния състав. С
решението на Катедрата по български език и на ФС се показва, че
кандидатката Александра Клечорова е извършила и изискваната от
Закона преподавателска дейност в необходимия обем. II. Оценка на
научните и на практическите резултати и приноси на представената
творческа продукция

Темата на дисертацията е върху лексиката на говора на град
Банско. Този избор е сполучлив и с е свързан с дългогодишните
проучвания върху диалектната лексика на българския език,

извършени досега от научния ръководител проф. Антони Стоилов. Неговият опит и разработената от него система за описание на диалектна лексика са използвани сполучливо от докторантката, върху материала на един от най-интересните български говори: говора на Банско. Към труда е приложен отделно и речник на лексиката в обем от 191 страници.

В уводната глава е показано отлично познаване на досегашните изследвания върху този говор, който преди това, но с други научни задачи, е бил обект на изследване от страна на друг член на Катедрата по български език при ЮЗУ -- доц. Радослав Цонев. Така се очертава и специфика в научните интереси на благоевградските лингвисти, която при това ги свързва и с региона, в който е разположен университетът. В този смисъл дисертацията е принос в изграждането на добре разпознаваем облик на Катедрата, който да я представя в българистиката и славистиката у нас и по света.

.От друга страна, в тесния контекст на изследванията върху говора на Банско, се вижда, че трудът запълва една огромна празнина -- отсъствието на специален анализ на лексиката.

Формулираните цели и задачи, както и избраните методи за работа, позволяват да се направи цялостно изследване на лексиката от говора, като тя бъде класифицирана и представена от различни страни: ономасемасиологично, семасемиологично, откъм произход, начин на образуване и т.н. Особено ценна е класификацията на лексиката, извършена по образцов начин, който може да служи и за описанието на други говори.

В работата за ценни намирал наблюдения, свързани и с граматически особености на семантичните кръгове. Например, изчислено е, че от лексиката от традиционното земеделия от 376

съществителни имена 13 са от м.р., 196 от ж.р. и 43 -- от ср.р., а седем са от класа на думите *pluralia tantum*

Дава се принос към изследването на много стари, още праславянски разлики между диалектите, каквато е разликата в означенията на боровинката. В говора тя е ; брусница, което се среща както в други български диалекти (например, чипровския или в родопските), така и в други славянски езици като словашки *brusnica*, руски, също хърватски и сръбски, а название от типа “боровинка” например в чешки *Borůvka*, където означава вид “брусница (*brusnice borůvka*).

Прави впечатление лексемата влакове м. ‘уред от две дървета за влачене на рало до нива’, която показва по какъв сполучлив начин в българския език чуждицата трен е заменена с влак.

Работата обогатява съществено научните познания за говора на град Банско и изнася ценен материал, който може да се използва от изследователи в други области: той е ценен източник за информация върху нашата народна култура и особено достойнство е неговият културологичен аспект.

III. Критични бележки и препоръки

Както във всеки труд, и в представената дисертация има някои дребни неточности. По отношение данните, изнесени от Вук Караджич за българския език и базирани върху информатор от Банско, има нови данни, които съм публикувала. На стр. 20 -- авторката споменава за лексиката, събирана от Караджич, но тя не е събирана от него, а от Марко Георгиевич, чиито ръкопис се пази в Копитаровата сбирка в Любляна факт, който налага малко да се преоцени приносът на Караджич. Също е неточно да се твърди, че

във Виена през 1792 г. Марко Везьов е издал буквар, тъй като той е спомоществувател на буквара, но не няма отношение към съставянето му. Тук авторката се е позовавала на научни източници, които обаче също могат да бъдат подвеждащи.

Бележките, които имам, не са съществени с оглед на цялостната оценка на труда.

IV. Заключение

Трудът на Александра Клечорова е изследване, което е убедително, внимателно и доста изчерпателно за своята област. То е принос не само в изследването на лексиката на един български диалект, но представлява интерес за славистиката. Особено ценно е като принос за представяне на нашата богата народна култура. Трудът отговаря на държавните изисквания за получаване на степента “ДОКТОР ПО ФИЛОЛОГИЯ” и ще е гласувам без колебание “ЗА” присъждането на кандидатката на научното и образователна степен “ДОКТОР”.

22 март 2022,

ПОДПИС:

Благоевград

:

(Проф. д-р Лилия Илиева)

OPINION

By Dr. Liliya Ilieva,
Professor in General and Comparative Linguistics
member of the Scientific Jury according to order РД 418 /28.2.2022
on the thesis in the professional field 2.1. Philology,
offered for the acquisition of the doctoral degree

On: Alexandra Klechorova, “Lexis of the Dialect of Bansko”

Scientific supervisor: Antoni Stoilov

1. Data on the scientific production and the activity of the candidate in general

The candidate for the educational and scientific degree has submitted the following documents: 1. Dissertation work, 2. Abstract, 3. Professional autobiography with a list of publications on the topic of the dissertation (five in number). From the presented materials it can be seen that the defence is completely admissible and meets the requirements of the Academic Staff Development Law. The decisions of the Department of Bulgarian Language and of the Faculty of Philology both show that the candidate Alexandra Klechorova has also performed the teaching activity required by law.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the presented works

The topic of the dissertation is on the Lexis of the dialect of the town of Bansko. This choice is appropriate and is related to the long-term research on the dialect vocabulary of the Bulgarian language, conducted

so far by the research supervisor of the dissertation Prof. Antoni Stoilov. His experience and the system developed by him for the description of dialectal vocabulary were successfully used by the doctoral student, on the material of one of the most interesting Bulgarian dialects: the dialect of Bansko. A 191-page dictionary of the words is attached to the paper. The introductory chapter shows excellent knowledge of the research on this dialect, which previously, but with other scientific tasks, was the subject of research by another member of the Department of Bulgarian Language at SWU - Assoc. Prof. Radoslav Tsonev. This is how the specifics of the scientific interests of Blagoevgrad linguists emerges, which also connects them with the specifics of the region in which the University is located. In this sense, the dissertation is a contribution to the construction of a well-recognized reputation of the Department, which will present it in Bulgarian and Slavic studies in our country and around the world.

On the other hand, in the narrow context of research on Bansko's dialect, it can be seen that the work fills a huge gap -- the lack of special analysis of vocabulary.

The formulated goals and tasks, as well as the chosen methods of work, allow to make a comprehensive study of the vocabulary of speech, as it is classified and presented by different countries: onomasemasiological, semasemiological, by origin, by mode of formation, etc. Especially valuable is the classification of vocabulary, made in an exemplary way, which can also be used to describe other dialects.

In the dissertation, I highly appreciate the observations, related to grammatical features of semantic circles. For example, it is counted that of the lexicon of traditional agriculture of 376 nouns 13 are masculine, 196 are feminine, 43 are neutral and seven are from the class of words pluralia tantum

Contributions are made to the study of many old, still Proto-Slavic differences between dialects, such as the different words for 'blueberry'. In the dialect of Bansko, the word is *брусница*, which is found both in other Bulgarian dialects (for example, Chiprovtsi or Rhodope) and in other Slavic languages, for example, Slovak (*brusnica*), the same word is presented in Russian, also in Croatian and Serbian; and a name of the type "боровинка" is known in some other languages, for example in Czech (*borůvka*), where it means kind of cranberry (*brusnice borůvka*). Of great interest is the word *влякове* 'a vehicle made of two trunks used for dragging on a field'. It shows how appropriately the borrowed word *трен* was replaced by the word *вляк*.

The dissertation significantly enriches the scientific knowledge of the dialect of the town of Bansko and exposes valuable material that can be used by researchers in other fields: it is a valuable source of information on our folk culture and special dignity is its cultural aspect.

III. Critical remarks and recommendations

As in any work, there are some minor inaccuracies in the presented dissertation. Regarding the data presented by Vuk Karadzic for the Bulgarian language and based on an informant from Bansko, the new data that I have published are not taken into consideration. On page 20 of the dissertation Klechorova mentions the vocabulary collected by Karadzic, but actually it was not collected by him. It was Marko Georgievich who did it and Georgievich is an author whose manuscript is kept in the *Kopitar Collection* in Ljubljana, a fact that requires some reassessment of Karadzic's contribution. It is also incorrect to claim that in Vienna in 1792 Marko Vezyov published a primer, as he was the one who sponsored the edition, but had nothing to do with compiling the

primer. Here the author referred to scientific sources, which, however, can also be misleading.

The remarks I have are not relevant to the overall assessment of the work.

V. Conclusion

Alexandra Klechorova's work is a study that is convincing, careful and quite comprehensive in its field. It is a contribution not only to the study of the vocabulary of a Bulgarian dialect, but is of interest to Slavic studies. It is especially valuable as a contribution to the presentation of our rich folk culture. It meets all state requirements for the award of educational and scientific degree "Doctor" in Philology and I will vote without hesitation "YES" and I recommend the other members of the Scientific Jury to “yes” too.

March, 24 2022,
Blagoevgrad

Signature:
(Prof. Dr. Liliya Ilieva)

